

KAKO DA IZAĐETE NA KRAJ SA
ŠKOLSKIM PROBLEMIMA
Priručnik za roditelje

Karmela van Vlit

BIBLIOTEKA
Koristan priručnik

KAKO DA IZAĐETE
NA KRAJ SA
ŠKOLSKIM
PROBLEMIMA

Priručnik za roditelje

Karmela van Vlit

Leo commerce,
Beograd 2007.

Naziv originala:
Yikes! It's due tomorrow?!
How to handle school snafus
Carmella Van Vleet

Naziv knjige:
Kako da izadete na kraj sa školskim problemima
Priručnik za roditelje
Karmela van Vlit

Copyright © 2003 Nomad Press
Copyright © 2007 za Srbiju Leo commerce, Beograd

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige se ne sme reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene dozvole izdavača, osim od strane kritičara koji može citirati kratke odlomke u svom pregledu.

Urednik:
Nenad Perišić

Prevod:
Irina Vujičić

Lektor i korektor:
Marija Živković

Za izdavača:
Nenad i Slađana Perišić

Prelom i korice:
Ateneum

Izdavač:
ID Leo commerce, Beograd

Plasman:
ID Leo commerce, Beograd
Generala Mihajla Nedeljковиća 65/2

011/2272-077

011/2166-712

011/2166-714

063/507-334

E-mail:
nesaperisic@gmail.com
info@leocommerce.co.yu
www.leocommerce.co.yu

Štampa:
Tuli, Vršac

Tiraž:
1000

ISBN 978-86-83909-77-3

Sadržaj

Uvod	Kako koristiti knjigu	9
1	Nazad u školu!	11
	<i>Izlaženje na kraj sa problemima još pre prvog zvona</i>	
2	„Požuri. Zakasnićeš!”	25
	<i>Stizanje na cilj</i>	
3	Nastavnik iz Crne lagune	46
	<i>Muke u učionici</i>	
4	Dobijanje ocene	64
	<i>Problemi oko učenja</i>	
5	Fiskulturna džungla	89
	<i>Problemi na igralištu</i>	
6	„Mama, sutra treba da predam rad!”	120
	<i>Borba sa domaćim zadacima</i>	
7	Dopunska nastava	134
	<i>Još nekoliko problema</i>	

Posveta

Za Džima – dok je on uz mene, mogu da
izađem na kraj sa svim i svačim.

Priznanja

Uz rizik da zvučim kao neko ko osvoji oskara pa se onda u svom govoru zahvaljuje svima koje je ikada upoznao, volela bih da odam priznanje nekim ljudima zahvaljujući kojima je ova knjiga nastala.

Najpre bih htela da se zahvalim svom uredniku, Lori Berkenkamp, zato što je verovala u mene i moju ideju, i što je napisala tako divne vodiče za roditelje. Dolazak u već postojeću seriju podseća na dolazak na mesto nastavnika na zameni; počastvovana sam što si mi ukazala poverenje da nakratko preuzmem tvoju učionicu.

Zatim bih htela da se zahvalim svim učiteljima, roditeljima i drugim stručnjacima koji su mi govorili kada sam u pravu i kada nisam: Džeremiju Arendu, Kerol Kondon, Barbari Kaninen, Kerolin Markovski, Kristini Nejlor, Kim Njulon, Merijen van Vlit. I Lesli Dejevison, čije su školske *frke* inspirisale ovu knjigu – ipak, bilo je neke koristi od svega toga.

Potom, hvala prijateljima koji su delili sa mnom savete i ideje i koji se nisu žalili kada sam ih zvala i govorila: „Slušaj ovaj pasus i reci mi kako ti se čini.” Veliko hvala Bet Komer, Tesi Elis, Kim Džatner i Džen Ričards.

Takođe, htela bih da se zahvalim porodici, onima koji su rasuti po čitavoj zemlji, a pogotovo onima s kojima živim: Džimu, Metu, Semu i Ebi. Bez vas, nema ni mene. (Izvinite zbog svih onih prilika kada sam zaboravila da počnem pripremanje večere zato što sam pisala!)

I konačno, moram duboko da se zahvalim svom ocu, Darelu V. Kondonu. Tata, ti si jedini razlog što sam uspela da završim ovu knjigu. Hvala ti što si mi premostio mnoge provalije.

– K. V. V.

Niko nije rekao da će biti kontrolni zadatak!

Ah...jesen. Vreme kada roditelji najzad mogu da čuju one tri reči za kojima su čeznuli: nazad u školu.

Ali, slanje dece u školu može zaista da iskuša vaše strpljenje i maštu. Na primer, šta da radite ako dete oseća strah da koristi toalet u školi? Ili ako je vaša ćerka ubeđena da je učiteljica mrzi? Ili, na primer, kada sin čeka do odlaska na spavanje da bi vam rekao kako ujutro mora da preda neki obiman domaći zadatak? I...šta zaboga da radite sa svim tim umetničkim delima koja se donose kući?

Ne paničite – pomoć je pri ruci. *Kako da izađete na kraj sa školskim problemima* jeste duhovit i praktičan vodič za hvatanje u koštac sa svakodnevnim mukama u vezi sa osnovnom školom. Bilo da se vaše dete plaši školskih toaleta, da je nervozno što po prvi put ima muškog učitelja ili ima tremu pred kontrolni, *Kako da izađete na kraj sa školskim problemima* ima odgovore. Mislite o ovoj knjizi kao o nekoj vrsti „puškica” koje će vam uvek biti pri ruci.

Kako koristiti knjigu

Ovu knjigu treba koristiti kao vodič; što se tiče borbe sa školskim problemima, ne postoji samo jedan pravi odgovor. Problemi, nabrojani u ovoj knjizi, jesu neki od najčešćih i najiscrpljujućih prepreka na koje će mnoge porodice naići tokom ranih školskih godina.

Oprobani predlozi potiču od roditelja, učitelja i drugih stručnjaka i kombinuju stari dobri zdrav razum sa dozom humora. Budimo realni, kod nekih školskih izazova – kada, na primer, ne znate kako da uradite domaći svog đaka prvaka – sve što možete jeste da se rasplačete, podmitite nekoga ili se dobro nasmejete.

Kako da izađete na kraj sa školskim problemima može da se čita u celini ili se u njoj može potražiti određeno poglavlje po potrebi. Svako poglavlje počinje kratkim uvodom a onda se bavi različitim problemima, uključujući brojne savete i interesantne činjenice.

Spremate se za novu školsku godinu? Pročitajte **Prvo poglavlje: Nazad u školu!** da biste se upoznali sa nekim početnim idejama o tome kako ispravno započeti školsku godinu. Dete ujutro dangubi ili ima problema u autobusu? Proverite **Drugo poglavlje: „Požuri. Zakasnićeš!”** **Treće poglavlje: Nastavnik iz Crne lagune** nudi savete kako da se iskobeljate sa svim onim mukama koje iskrsavaju tokom školskog dana, uključujući i nesporazume sa nastavnicima, ponašanje na časovima i odmorima. Stvari se zahuktavaju u **Četvrtom poglavlju: Dobi-
janje ocene**, gde se razmatraju izazovi – trema pred kontrolni, varanje-prepisivanje ili ophođenje prema slabijim učenicima.

Dete ima problema sa svojim drugovima? **Peto poglavlje: Gimnastička džungla** posvećeno je problemima sa drugovima, siledžijama, zadirkivanjem i pritiskom vršnjaka. Ako vas od domaćih zadataka boli glava, zavirite u **Šesto poglavlje: „Mama, sutra treba da predam rad!”** koje sadrži neke ideje o razvijanju zdravih navika u vezi sa domaćim zadacima kao i neka rešenja kako da izađete na kraj sa svojim malim perfekcionista ili lenjivcem. I najzad, ako želite da malo popravite svoju roditeljsku ocenu, pročitajte **Sedmo poglavlje: Dopunska nastava** da biste saznali neka kreativna rešenja za još neke probleme kao što su lavina umetničkih dela, prolećna groznica i drugi.

Ne brinite. Za mnoge roditelje prvi dan škole je početak ne samo obrazovanja deteta već i njihovog sopstvenog obrazovanja u rešavanju školskih problema.

A mislili ste da su vaši dani lekcija i domaćih zadataka završeni!

Poglavlje 1

Nazad u školu:

Borba sa problemima još pre prvog zvona

Zajedno sa svojim izbirljivim sinom obavili ste kupovinu rekvizita po najnovijoj modi, uzeli manju pozajmicu da biste mu kupili patike, između hiljadu rančeva izabrali ste baš pravi, prikupili ste sav školski pribor i ispunili toliko formulara da napamet možete da izrecitujete adresu detetovog pedijatra.

Spremanje deteta za školu možda jeste test za vaše kupovne veštine (i štednju), ali...to je samo polovina bitke. Postoji toliko novih stvari i iskustava da pripremanje deteta za školu može biti pravi ispit hrabrosti – za vas i vaše dete.

„Koga sam dobio?“

Do početka školske godine ostalo je još nedelju dana i pred vratima škole stoji gomila ljudi. Svi nervozno ćaskaju. Najzad, iznosi se ono što su svi čekali: liste odeljenja.

Vaš sin preleti pogledom preko liste i kaže: „O, brate! Dobio sam gospođicu Vasić!“, očigledno nezadovoljan.

Iako je prelazak u viši razred ili polazak u školu po prvi put uzbudljiv, nova učiteljica, takođe, može delovati i pomalo zastrašujuća. Roditelji i deca u školi slušaju priče o učiteljicama i ponekad učiteljica može imati različitu reputaciju. Đaci i roditelji, čak, mogu imati i neko prethodno iskustvo sa učiteljicom koje će izazvati nelagodnost kada se liste objave. Ili, ponekad, neka određena osobina zabrinjava dete.

Kao opšte pravilo, kada se jednom liste odeljenja istaknu, one su kao zapisane u kame-nu. Većina škola, u strahu da ne predstavlja presedan, neće napraviti izmene. Zato se liste često ističu dan ili dva pre nego što časovi počnu. Teorija je da će se roditelji manje buniti ako nemaju dovoljno vremena da istraju u tome. To ne znači da je sve izgubljeno ako ste vi ili vaše dete nezadovoljni u čijem će odeljenju ono biti. Evo nekoliko saveta kako da ublažite strepnju:

Pružite učiteljici šansu. Ako se osećate nelagodno, sastanite se sa njom i porazgovarajte. Sami se uverite kakva je. Pitajte je o njenom pristupu deci ili zašto je odabrala učiteljsku profesiju. Zanimarite sve predrasude koje imate i cenite učiteljicu zbog onoga što ona jeste i šta može pružiti detetu.

Razgovarajte sa ostalim roditeljima ili đacima kojima je ona bila učiteljica. Možda ste čuli zastrašujuće priče od nekih ljudi, ali imajte na umu da, verovatno, niste čuli kompletnu verziju. Pitajte druge

đake i roditelje o njihovim iskustvima. Verovatno ćete čuti stvari kao što su: „Zadaje dosta domaće ali su njeni časovi veoma zanimljivi!”, ili: „Stroga je ali je deca izuzetno vole.”

Dajte detetu vremena da se prilagodi. Za privikavanje na novu učiteljicu i njen stil može trebati vremena. Podstičite dete da pruži novoj učiteljici dve nedelje fore i da bude otvorenog uma. Često se dešava da učiteljica koju dete na početku školske godine mrzi bude ista ona koju ono sa suzama grli na rastanku u junu!

Upoznavanje sa učiteljicom

Ako dobijete priliku da upoznate učiteljicu svog deteta pred početak školske godine, najbolje je da budete kratki. Nakon što ste se predstavili, predstavite i dete (takođe, možete podstaći dete da se samo predstavi). Obavezno joj recite za detetov nadimak kojim voli da ga oslovljavaju, ukoliko ga ima. Ostavite sve duže razgovore za neki drugi put kada učiteljica nema obavezu da upozna još tridese-

PRVO, PA MUŠKO!

Učitelji su redak prizor u mnogim osnovnim školama. Šteta – muškarci mogu da imaju izvrstan uticaj na mlađe đake, mogu da uspostave vezu sa decom na jedinstven način. Na primer, učitelji mogu biti izvrsni uzori za decu koja nemaju pozitivnu mušku figuru u sopstvenom životu.

Pošto su takva retkost, većini dece – i roditelja – nije lako da se prilagode. Postoje mnogi mitovi u vezi sa učiteljom: strožiji su od žena, zlonamerni su, uštogljeniji, nisu toliko kreativni. Međutim, kao što ima raznih učiteljica, tako ima i raznih učitelja – „različitih po veličini, obliku i karakteru”. Na sreću, mnoga deca i roditelji se brzo navikavaju i njihove brige nestaju.

KORISTAN SAVET

Baš kao što roditelji i deca ne žele sukobe, tako ih ne žele ni učitelji i direktori. Zbog toga mnoge škole pažljivo razmatraju ličnosti i potrebe đaka kada smeštaju decu u određeno odeljenje. Neke čak traže od roditelja da ispune formular o tome šta njihovo dete voli, ne voli, šta su mu jače strane, interesovanja i kakva mu je narav. Ako smatrate da će detetu biti bolje kod neke druge učiteljice ili ako ste imali takvo negativno iskustvo sa jednom učiteljom pa mislite da ne možete da budete objektivni, stupite u kontakt sa školskim pedagogom ili direktorom pre nego što se obavi raspored po odeljenjima, obično pred kraj školske godine.

tak druge dece i roditelja. Pre rastanka obavezno joj stavite do znanja da se zajedno sa detetom radujete predstojećoj školskoj godini.

Kada su drugovi u različitim odeljenjima

Stojite i časkate sa ostalim roditeljima dok vaša ćerka proverava svoj raspored časova. Odjednom vam pritrči. „Ovo je sigurno neka greška!”, kaže. „Moja najbolja drugarica i ja nismo u istom odeljenju! Kako da idem u školu bez nje? Cela celcata godina je uništena!”

Mada smatrate da cela godina ipak nije uništena, jasno je da će prvih nekoliko dana škole biti teško. Razdvojenost od prijatelja može da bude veoma uznemirujuća. Naročito je to slučaj za devojčice, koje često razvijaju bliske veze sa jednom ili dve drugarice, dok dečaci imaju običaj da formiraju veće, manje bliske grupe.

KORISTAN SAVET

Kontakt sa učiteljicom pre nego što počne školska godina veoma je važan ukoliko imate dete sa posebnim potrebama. Razmislite da se prvo sami sastanete, bez prisustva deteta. Učiteljici koja ima malo ili nimalo iskustva sa potrebama vašeg deteta taj gest će dati priliku da postavi svoja pitanja. Tako ćete i vi imati priliku da podelite sa njom informacije o kojima detetu možda neće biti prijatno da govori.

Pošto ne možete da promenite stvari, možete pomoći detetu da prihvati situaciju i iskoristi je na najbolji mogući način. (Verovatno se dete neće osećati bolje, ali vi ćete možda pronaći utehu u činjenici da se razdvajanje prijatelja često ispostavi kao dobra stvar na duže staze. To daje deci priliku da kontaktiraju sa drugim ljudima i mogu da smanje druženje koje ponekad negativno utiče na učenje.) Evo nekih predloga kako da pomognete u ovoj prilici:

Dozvolite detetu da izrazi svoje razočaranje. Uvažite to prijateljstvo i osećanja tako što ćete reći nešto poput: „Teško je kada si razdvojen od prijatelja, zar ne?”

Omogućite mu da provodi vreme sa drugom. Stavite mu do znanja da ćete uraditi sve što možete kako biste mu omogućili vreme za druženje sa drugom. Podsetite ga da i dalje može da ga viđa na odmorima, u autobusu i posle škole.

